

Der forskes i pletvingefrugtfluen

Pletvingefrugtfluen er stadig et højaktuelt emne både i bærplantager og blandt forskere. Det alvorlige skadedyr var i centrum i flere indlæg på en bærkonference i Riga i september

Trichopria drosophilae er en snyltehveps på pupper af pletvingefrugtfluer og andre fluer hjemmehørende i Europa. Den er beskrevet som den mest lovende kandidat til biologisk kontrol, blandt andet fordi den af en generalist at være har en forholdsvis høj tiltrækning mod pletvingefrugtfluen og er aktiv under et bredt temperaturinterval.

Pletvingefrugtfluen er et skadedyr med høj reproduktions- og udviklingsrate og kan derfor nå at forårsage stor skade i mange bær i en lang periode. Her kommer en strategi, der udelukkende beror på kemi, til kort. Der er i stedet brug for en pallet af metoder til at forebygge og bekæmpe.

Sådanne metoder er der arbejdet på, siden fluen er kommet til Europa og USA i 2008. Hygiejne og affaldshåndtering er alfa og omega i forebyggelsesøjemed, men der er også brug for at udvikle metoder til bekæmpelse.

Nogle af de metoder, der er i fokus, er biologisk kontrol, netdækning, additiver til at forbedre den kemiske kontrol og midler, der virker repellerende på fluens æglægning. Repellerende midler sættes ofte i kombination med en tiltrækkende enhed, for eksempel en fælde med lokkemiddel, og samlet kaldes metoden for Push-Pull.

Her fortælles den korte historie om status for biologisk kontrol for den invasive pletvingefrugtflue.

Biologisk kontrol - hvor er vi?

Der findes snyltehvepse, som er specialiseret i at parasitere pletvingefrugtfluen, men de er ligesom pletvingefrugtfluen hjemmehørende i det østlige Asien og er ikke 'flyttet med' til Europa. I Europa findes hjemmehørende snyltehvepse, der kan parasitere pletvingefrugtfluens puppe, men de er såkaldte generalister og parasiterer også mange andre fluepupper. Blandt andet derfor er parasiteringsgraden af pletvingefrugtfluen lav. Vi mangler effektive snyltehvepse, der går på larverne. Et treårigt studie har søgt efter snyltehvepse i Kina og Japan med henblik på klassisk biologisk kontrol med udsætning og etablering af eksotiske arter. Studiet fandt, at parasiteringsgraden kan variere fra 0 til 75 procent, og at parasitering delvist er medvirkende til, at pletvingefrugtfluen her betragtes som en mindre skadevolder. I deres søgen blev der fundet specialist snyltehvepse og på baggrund af undersøgelser peget på en lovende kandidat til videre undersøgelser for for eksempel de klimatiske forhold,

som denne snyltehveps kan virke under. Forskerne er endnu ikke i mål med en løsning for denne art, og dertil kommer også, at det kræver tilladelse at udsætte en ikke hjemmehørende art.

Lokale puppesnyltehveps

Der er fundet lokale snyltehvepse i Europa. Snyltehvepsen, *Tricopria drosophilae*, er naturligt forekommende, men dens aktivitet kan være forskudt i forhold til pletvingefrugtfluen. Snyltehvepsen overvintrer højst sandsynligt som larve, og udviklingen til voksen finder derfor først sted i foråret. De voksne snyltehvepse vil komme frem senere i foråret end pletvingefrugtfluen, der overvintrer som voksen. En strategi for biologisk kontrol vil være at udsætte disse snyltehvepse for at regulere antallet af pletvingefrugtfluer tidligt i sæsonen.

Afprøvninger i marken

Der er påvist op til 50 procent lavere fælfangster og 40 procent lavere angreb i forsøg med udsætning af *T. drosophilae*. Snyltehvepse skal udsættes ugentligt og i stort antal for at opnå en effekt. I forsøget blev udsat 3.000 snyltehvepse pr. hektar for at opnå resultaterne. Hvis de videre afprøvninger viser fortsat gode eller bedre resultater, og metoden er prismæssigt overkommelig, kan den være et bidrag til regulering af pletvingefrugtfluen i en samlet strategi. Vigtigt er det at optimere metoden, så bestanden af pletvingefrugtfluer reguleres tidligt i sæsonen for at undgå opbygning. Én metode kan ikke stå alene men skal tænkes ind i en samlet strategi, hvor hovedfokus er at sætte ind tidligt mod de første fluer. I Danmark har vi endnu kun oplevet, at aktiviteten af pletvingefrugtfluen er startet i slutningen af sæsonen, og at kun de sene kulturer og sorter har været i risiko for skade. Det er uvist, om denne dynamik holder ved, så det er for tidligt at læne sig tilbage. ■

Fakta

- IOBC-konferencen i september fandt sted i Riga, Letland.
- IOBC står for International Organisation for Biological and Integrated Control.
- Deltagelsen i IOBC-konferencen er en del af projektet 'Beredskab for pletvingefrugtfluen', som er støttet af Produktionsafgiftsfonden for Frugt- og Gartneriprodukter.